

Pohjois-Savon alueellinen hyvinvointikertomus ja - suunnitelma vuosille 2025–2029 sisältää:

- OSA 1: hyvinvointikertomuksen eli -analyysin vuosista 2021–2025 ja
- OSA 2: hyvinvointisuunnitelman vuosille 2025–2029.

Pohjois-Savon hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2025-2029: OSA 2 Hyvinvointisuunnitelma

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen hyvinvointialueella

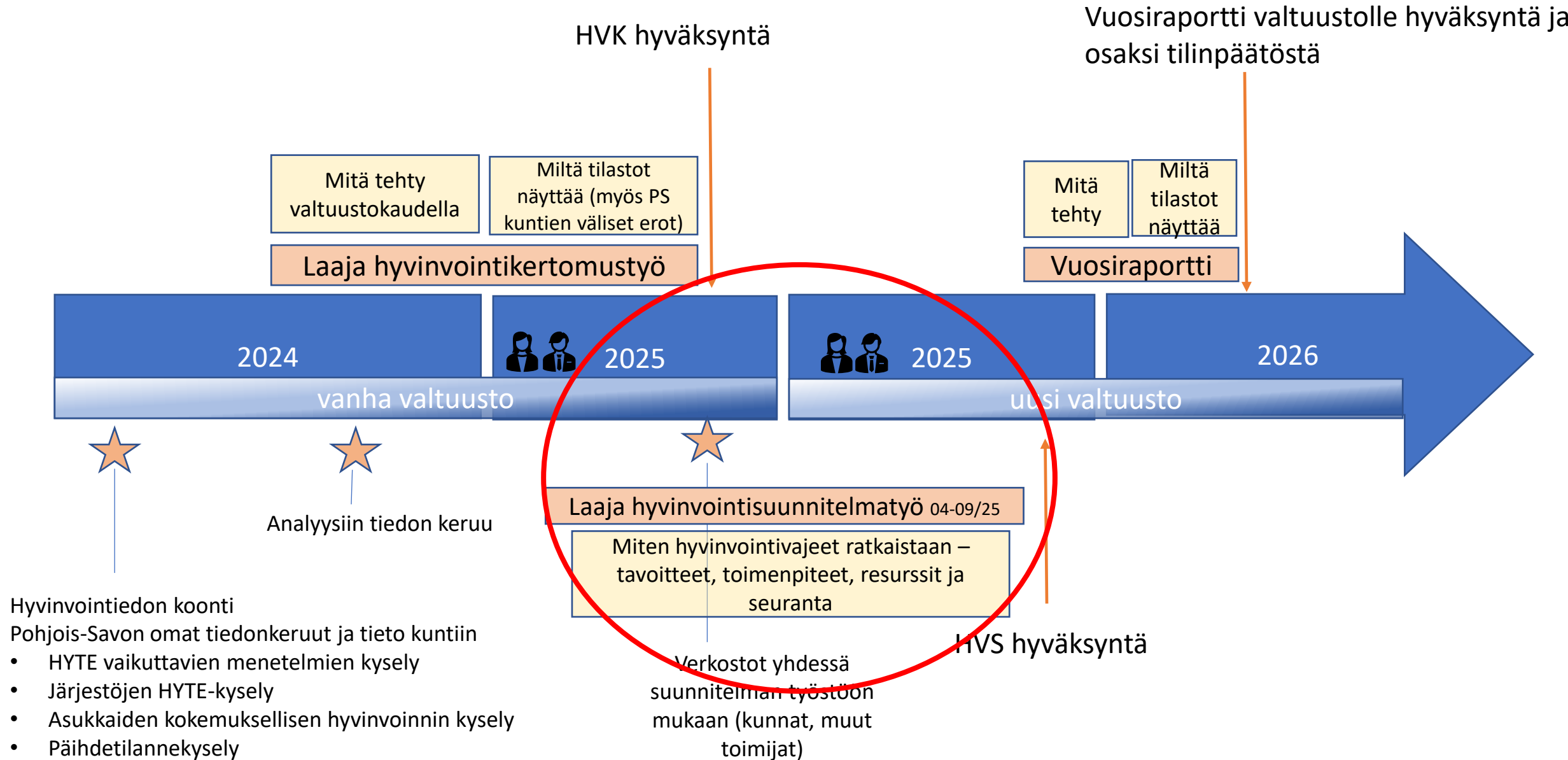
Sote-järjestämislaki 7§

Hyvinvointialueen on seurattava asukkaittensa elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Hyvinvointialueella on raportoitava asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä aluevaltuustolle vuosittain.

Hyvinvointialueella on valmistettava aluevaltuustolle valtuustokausittain alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma edellä mainituista asioista. Hyvinvointialue laatii hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman yhteistyössä alueensa kuntien kanssa.

Hyvinvointialueen asukkaiden ja palvelujen käyttäjien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinnassa säädetään hyvinvointialueesta annetun lain 29 §:ssä: Hyvinvointialueen on julkaistava hyvinvointikertomus ja -suunnitelma julkisessa tietoverkossa.

Laaja hyvinvointikertomus ja –suunnitelma ja vuosiraportit

Hyvinvointisuunnitelman työstäminen ja kommentointi AIKATAULUT

MAALISKUU:

31.3 Kulttuurihyvinvointiverkosto (hva edustajat)

HUHTIKUU:

- 1.4.2024 Perhekeskuksen päälliköiden ja kehittäjien tapaaminen
- 3.4. väkivaltatyön verkosto
- 8.4. Kiusaamisen ehkäisyn työryhmä
- 10.4 seksuaaliterveyden edistämisen työryhmä
- 22.4 Luovien alojen ja kulttuurihyvinvoinnin verkosto
- 24.4. EPT-työryhmä
- 24.4 Raskaus- ja vauvavaiheen miepä verkosto
- 24.4. Ravitsemusterveyden edistämisen työryhmä

TOUKOKUU:

- 5.5. klo 9-11 Järjestöneuvosto
- 5.5. Pohjois-Savon kuntien hyte-yhdyshenkilöiden ja hyvinvointikoordinaattorien verkosto
- 6.5 Liikunnallisen elämäntavan edistämisen työryhmä
- 12.5 Nikotiiton sote
- 14.5. AKE
- 19.5 osallisuustyöryhmä
- 21.5 A-klinikkasäätien kehittämistyöryhmä
- 23.5 SRK väki, Siilinjärvellä hiippakunnan neuvottelukunta
- 26.5. klo 17 Nuorisovaltuusto

KESÄKUU:

- 3.6. HYTE-neuvottelukunta (samalla HYTE-neuvottelu)
- 10.6 Ikäihmisten neuvosto
- 11.6 Vammaisneuvosto
- 10.6. Opiskeluhuollon yhteistyöryhmä

ELOKUU:

- Suun terveydenhuolto
- Asukkaille ja hva henkilöstölle kommenteille
- Luottamushenkilöt laajemmin

SYYSKUU:

16.9. HYTE-neuvottelukunta - > aluehallitukseen

Vielä kesken ajankohtien sopiminen:

Ikämiepä verkosto, Elintapaohjauksen verkosto, osallisuusverkosto, perhekeskusverkosto myöhemmin uudestaan, ravitsemushoitotyöryhmä, Ikääntyneiden, vammaispalvelut, yleiset palvelut – hyvinvointivajeiden mukaan ja Integraatiojory

Laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma

Tiivis asiakirja, jonka laativat eri hallinnonalojen asiantuntijat yhdessä (myös kunnat, järjestöt, srk, yritykset, kokemuksellinen tieto) ja se koostuu seuraavista osista:

OSA1: ”kertomus”

Tilastojen valossa yhteenveto **hyvinvoinnin nykytilasta ja siihen vaikuttavista tekijöistä**, edellisen valtuustokauden hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden **arviointia**

* Laajahvk: valtuustokauden ajalta tähän päivän

OSA 2: ”suunnitelma” tulevalle valtuustokaudelle + **sis. Lasten ja nuorten ja ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma**

Tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot ja resurssit sekä seurantamittarit hyvinvoinnin edistämiseksi, **hyvinvointivajeiden ratkaisemiseksi**

OSA 3: Valtuustohyväksyntä ja toteuttaminen Suunnitelman hyväksyminen ja vieminen toteutukseen

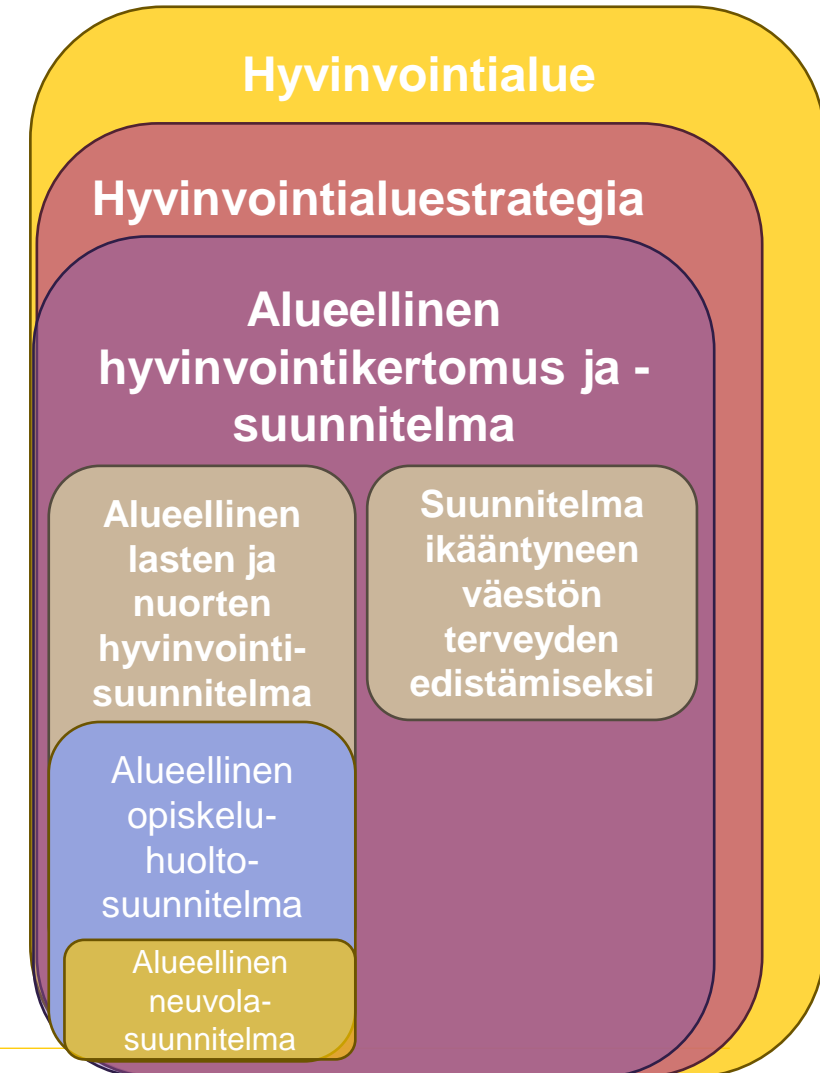
Yhteiset painopisteet ja tavoitteet alueellisessa hyvinvointisuunnitelmassa

Lastensuojelulaki 12§, vanhuspalvelulaki 5§

Hyvinvointikertomuksessa on tuotu esille tilannekuva väestön hyvinvoinnin ja terveydentilasta. Hyvinvointisuunnitelmassa on kuvattu yhteiset painopisteet ja näiden tavoitteet, jotka ovat yhteiset lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja ikääntyneen väestön terveyden tukemisen suunnitelmien kanssa. Muutoin asiakirjat ovat itsenäisiä liitteitä osana hyvinvointisuunnitelmaa.

Hyvinvointialueen on laadittava suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi osana hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa. Suunnittelussa on painotettava kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä sekä arvioitava ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tilaa, ikääntyneelle väestölle tarjolla olevien palvelujen riittävyyttä ja laatua sekä ikääntyneen väestön palveluntarpeeseen vaikuttavia tekijöitä. (Vanhuspalvelulaki 5§)

Hyvinvointialueen on laadittava lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi hyvinvointialueen toimintaa koskeva alueellinen lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, joka hyväksytään hyvinvointialueen aluevaltuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Suunnitelma on osa hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelmaa. ([Lastensuojelulaki 12§](#))

Asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Laki hyvinvointialueesta 29§

Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet Hyvinvointialueen asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa hyvinvointialueen toimintaan. Aluevaltuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä.

Osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää erityisesti:

- 1) järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia sekä asukasraateja;
- 2) selvittämällä asukkaiden ja hyvinvointialueella säännönmukaisesti tai pitempiaikaisesti asuvien tai oleskelevien palvelujen käyttäjien mielipiteitä ennen päätöksentekoa;
- 3) valitsemalla palvelujen käyttäjien edustajia hyvinvointialueen toimielimiin;
- 4) suunnittelemalla ja kehittämällä palveluja yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa;
- 5) järjestämällä mahdollisuuksia osallistua hyvinvointialueen talouden suunnitteluun;
- 6) tukemalla asukkaiden sekä järjestöjen ja muiden yhteisöjen oma-aloitteista asioiden suunnittelua ja valmistelua.

Asukkaiden osallistaminen Pohjois-Savon hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelman laadintaan

Hyvinvointisuunnitelman työstämiseen asukkaita osallistetaan elokuussa 2025 mahdollistamalla hyvinvointisuunnitelman kommentointi avoimesti verkossa + työryhmissä ja verkostoissa

HYTE-työ on yhteistyötä - yhteistyön lakiperusta

HYVINVOINTIALUE

- ♥ Edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Hyvinvointialueella on ensisijainen **vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä** siltä osin, kun tämä tehtävä kytkeytyy hyvinvointialueen muihin **lakisääteisiin tehtäviin**
- ♥ toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä **yhteistyössä alueen kuntien kanssa ja tuettava niitä asiantuntemuksellaan**
- ♥ tehtävä **hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyötä** hyvinvointialueen alueella hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja **yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa**

KUNTA

- ♥ Edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Kunnalla on ensisijainen **vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä** siltä osin, kun tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin **lakisääteisiin tehtäviin**
- ♥ toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä **yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja tuettava sitä asiantuntemuksellaan**
- ♥ tehtävä **hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyötä** kunnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja **yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa**

Hyvinvointisuunnitelman työstössä huomioidaan seuraavaa

- Osallistetaan laajasti eri toimijoita ja asukkaita, prosessi sitouttaa HYTE-työhön
- Tiedolla johtaminen; ne jotka todettu kehittämistä vaativiksi, niihin toimenpiteet ja kohdistetusti tiettyihin kohderyhmiin
- Vaikuttavat toimenpiteet/ hyvät käytännöt
 - Terveyserot huomioiden ja kestävä kehitys
 - Rakenteellinen sosiaalityö ja käytännön kentän huomiot esim. nepsykirjo, ylidiagnosointi ja perheiden toimet

Kehitettävistä asioista seurantamittarit

Toimenpiteet vastuutahoittain

Esim. tähän tapaan:

OSALLISUUDEN VAHVISTAMINEN LUONNOS

- ♥ Vaikutusmahdollisuudet lisääntyvät /kaikilla on mahdollisuus vaikuttaa
- ♥ yhteisöön kuulumisen tunne lisääntyvät kaikki
 - ♥ **HVA:** työntekijöiden ja asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamiskanavat, keskustelu- ja kuulemistilaisuudet, asiakkaiden mielipiteen selvittäminen ennen päätöksentekoa, kehittäjäasiakkaat ja kokemusasiantuntijat palvelujen suunnittelussa, asukkaiden, järjestöjen ja muiden oma-aloitteisen suunnittelun tukeminen
 - ♥ **Asiantuntijatuki kuntiin:** Osallisuuden vastuuttaminen ja osallisuus palvelujen suunnitteluun, erit Keitele, Kaavi, Rautavaara ja Tuusniemi. Lasten osallistamisen foorumit kaikki kunnat
 - ♥ **Kuntien asiantuntijatuki HVA:lle:**
 - ♥ **Sidosryhmäyhteistyössä:**